

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Економіка підприємства
(назва освітньої програми)

на тему: «Резерви та шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ТОВ «Агроінвест»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент центру заочної форми
навчання

Іванов С.І. _____ /підпис/
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Малишко В.С. _____ /підпис/
(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Діяльність підприємств, що відповідає потребам ринкової економіки, повинна приносити їм прибуток. Прибуток є кінцевим фінансовим результатом господарської діяльності підприємства. Його значення полягає в тому, що він є стержнем та рушійною силою економіки ринкового типу, основним збуджуючим мотивом діяльності підприємців. Подальший розвиток ринкової економіки потребує від підприємств раціонального і економічно обґрунтованого підходу до планування своєї діяльності, визначення фінансової і виробничої політики та аналізу й оцінки отриманих результатів. Слід зазначити, що сучасний стан української економіки є недостатньо стійким: існує потреба в удосконаленні як управління діяльністю господарюючих суб'єктів в цілому, так і їх прибутком. Це потребує розроблення його теоретичного та практичного системно-орієнтовного підґрунтя.

На думку вітчизняних економістів, управління прибутком - це процес ухвалення управлінських рішень по всіх аспектах господарської діяльності, що стосуються формування, розподілу і використання прибутку. При моделюванні процесів управління звичайно розглядають їх три типи: відкрите або розімкнене, замкнуте або управління із зворотним зв'язком і адаптивне.

Проблемам гнучкого, адаптивного управління фінансовими результатами діяльності підприємства присвячені праці багатьох відомих учених таких як: Кучеренко Т., Турило А. М., Зінченко О. А., Мазурок П. Л., Уткіна Н. В., Пласкова Н. С., Шелудько В.М., Хотомлянський О. Л., Знахуренко П. А., Філіна Г.І., Філімоненков О.С., Терещенко О. О., Савицька Г.В., Поддєрьогін А.М., Мартюшева Л.С., Осипов В.І., Меренкова Л.О., Крамаренко Г.О., Чорна О.Є., Дієсперов В.С., Герасимчук З.В., Воловець Я.В., Аранчій В.І., Чумак В.Д., Смолянська О.Ю., Черненко Л.В. та ін. Значної уваги цій проблемі приділено І.А. Бланком. Певним здобутком його дослідження є методологічні основи формування систем забезпечення

управління прибутком: організаційного та інформаційного забезпечення, системи і методи аналізу, планування та внутрішнього контролю.

Не дивлячись на значний об'єм робіт, в яких розглядаються різні аспекти управління фінансовими результатами на промислових підприємствах, цілий ряд теоретичних і практичних питань, пов'язаних з даною проблемою, залишаються дискусійними і вимагають додаткового вивчення.

Мета дослідження даної кваліфікаційної роботи є визначення сутності прибутку, та розробка рекомендацій щодо підвищення резервів прибутковості підприємства.

Завдання дослідження:

- розглянути поняття прибутку, основи його формування;
- розкрити класифікацій видів прибутку підприємства;
- розглянути шляхів і інструментів управління прибутком підприємства;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- провести аналіз форм прибутку підприємства;
- обґрунтувати пропозиції щодо резервів підвищення прибутку підприємства.

Об'єкт дослідження є процеси формування прибутку підприємства ТОВ «Агроінвест».

Предмет дослідження є механізм та принципи підвищення прибутковості підприємства.

Методи дослідження В процесі дослідження використовувалися загальноприйняті в економічній науці методи вивчення: статистико-економічний, системного аналізу, комплексний і системний підходи, методи фінансового аналізу, традиційні способи і прийоми економічного аналізу (табличний, порівняння, угруповання, графічний). Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

Інформаційна база дослідження дипломної роботи була наступна інформація: Закони України та нормативні акти стосовно теми магістерської

роботи, дані економічної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів, статистичні матеріали, звіти підприємства, навчальна література, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з теми дослідження.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменувань) та. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 80 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 3 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти аналізу формування прибутку на підприємстві»* розглянуто поняття прибутку на промисловому підприємстві та основи його формування.

Прибуток, як економічна категорія, є формою частки знов створеної вартості - додаткового продукту. Як рахункова величина, прибутком є різниця між відпускною ціною продукту і його повною собівартістю, а також витратами, визначеними законодавством України. У разі, коли ціна нижча за собівартість, їх різниця складає величину збитку. Прибуток - це узагальнюючий показник, наявність якого свідчить про ефективність виробництва, про благополучний фінансовий стан.

Згідно Господарському Кодексу України отримання прибутку є метою діяльності комерційних підприємств. Об'єм прибутку і його зростання визначають можливості розвитку підприємств, можливості збільшення доходів акціонерів (дивідендів), збільшення засобів, що виділяються на матеріальне заохочення працівників підприємства. Об'єм прибутку і його зростання визначають конкурентоспроможність підприємства, його можливості розраховуватися з банком, постачальниками, державним бюджетом, інвестиційними фондами. Падіння об'єму прибутку, збиткова діяльність веде підприємство до банкрутства. Тому об'єм прибутку і формований на його основі рівень рентабельності капіталу є показниками здоров'я підприємства.

Крім того у даному розділі розглянуто класифікацію видів прибутку на промисловому підприємстві. Прибуток від позареалізаційних операцій - сума коштів, що отримуються підприємством від позареалізаційних операцій, зменшена на суму витрат на ці операції. Позареалізаційні операції - діяльність підприємства, безпосередньо не пов'язана з реалізацією продукції, основних фондів, нематеріальних активів, продукції допоміжного і обслуговуючого виробництва. До позареалізаційним операціям відносяться: штрафи, пені, неустойки і інші економічні санкції; прибутки і збитки минулих років, виявлені в звітному році; відсотки, отримані по сумах коштів, що числяться на рахунку підприємства; збитки від стихійних лих; втрати від списання боргів і дебіторської заборгованості; вступи боргів, раніше списаних як безнадійні; інші доходи, втрати і витрати, що відносяться відповідно до чинного законодавства на рахунок прибутків і збитків.

Також розглянуто основні шляхи управління прибутком на підприємстві. Висока роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників і персоналу визначають необхідність ефективного і безперервного управління прибутком. Управління прибутком є процес вироблення і ухвалення управлінських рішень по всіх основних аспектах її формування, розподілу, використання і планування на підприємстві.

У другому розділі У другому розділі **«Аналіз прибутку на підприємстві»** проаналізовано господарську діяльність підприємства по основним техніко-економічним показникам за три роки виробничо-господарської діяльності. В розділі також було розглянуто основні види продукції та послуг що випускає ТОВ «Агроінвест», їх якісні характеристики та основні переваги. Крім того були розглянуті основні ринки збуту продукції та послуг підприємства. В другому розділі кваліфікаційної роботи автором детально був проведений аналіз ліквідності ТОВ «Агроінвест», аналіз фінансової стійкості підприємства, аналіз показників рентабельності підприємства та аналіз ділової активності. Також була проаналізована вірогідність банкрутства підприємства. Був ретельно

проведений аналіз показників прибутку на підприємстві ТОВ «Агроінвест». Автором був проведений факторний аналіз прибутку ТОВ «Агроінвест». За результатами другого розділу дипломної роботи можна зробити наступні висновки:

Із збільшення обсягу виробленої продукції збільшилась собівартість на 2107 тис. грн. по відношенню до 2016р. Крім того, на її величину суттєво вплинули збільшення цін на сировину, тарифів на енергію, збільшення мінімального рівня заробітної плати.

Також слід відмітити зростання вартості основних виробничих фондів. Зросла також кількість промислового персоналу на підприємстві, що викликано розширенням виробничої бази підприємства.

Про деякі труднощі фінансового стану підприємства свідчить значення коефіцієнта загальної ліквідності: чим вищий цей показник, тим кращий фінансовий стан підприємства. Значення цього показника у 2017р. нижче норми, яке коливається в межах 1,5-2,5.

Дані про структуру витрат на підприємстві показують, що зменшилась частка витрат на оплату праці – на 2,4% до 3,75%, зменшились також операційні витрати – від 2,98% до 2,57% - на 0,41%.

За рахунок зменшення часток інших витрат на підприємстві зросла частка матеріальних витрат – на 3,4% до 91,89%, що свідчить про високу матеріалоемність виробництва. Зазначені тенденції щодо збільшення частки матеріальних витрат (зростання абсолютної кількості яких викликано об'єктивними процесами в економіці України) за рахунок інших статей витрат свідчить про вдале управління операційною діяльністю підприємства.

Отже, проведені розрахунки свідчать про ефективність та прибутковість операційної діяльності підприємства, яка тим не менш потребує вдосконалення для забезпечення рівномірного розвитку.

У третьому розділі **«Шляхи підвищення прибутку підприємства ТОВ «Агроінвест»** розглянуті резерви підвищення обсягу прибутку на досліджуваному підприємстві. На протязі всього періоду існування

підприємство відчуває на собі дію різних факторів різнонаправленої дії, які по-різному можуть впливати на його господарсько-економічне становище. Для визначення шляхів збільшення прибутку підприємства в першу чергу необхідно вивчити фактори, які впливають на діяльність суб'єкта підприємницької діяльності.

В процесі своєї діяльності підприємство відчуває на собі дію внутрішніх і зовнішніх факторів. До зовнішніх факторів відносяться: державне регулювання цін, тарифів, відсотків, податкових ставок, пільг, штрафних санкцій; структура ринку збуту; ступінь розвитку конкуренції; форс-мажорні умови і т.д.

Внутрішні фактори включають в себе виробничі та не виробничі фактори.

При цьому виробничі фактори характеризують наявність і використання коштів та предметів праці, трудових та фінансових ресурсів, і можуть поділятися на екстенсивні та інтенсивні.

Основною умовою виходу підприємства ТОВ «Агроінвест» з кризи є забезпечення позитивного чистого грошового потоку. На практиці можливості істотного збільшення об'єму власних фінансових ресурсів, в умовах кризового розвитку, обмежені. Тому основним напрямом забезпечення досягнення точки фінансової рівноваги підприємством в кризових умовах є скорочення об'єму споживання фінансових ресурсів. Перелік заходів з покращення фінансового становища є індивідуальним для кожного з підприємств та залежить від сфери в якій ведеться бізнес, груп продукції, кон'юнктури ринку, регіональної інфраструктури, системи управління підприємством, структури витрат на виробництво і управління, техніко-технологічних особливостей та інших факторів.

На сучасному етапі розвитку підприємства ТОВ «Агроінвест» для покращення фінансових результатів є ефективне управління оборотними активами. Так, формування оптимального розміру оборотних активів дозволяє підприємству вивільнити значну суму коштів і спрямувати їх у

сферу виробництва. У зв'язку з проблемою кризи неплатежів підприємствам необхідно постійно здійснювати управління дебіторською заборгованістю, стежити за її оптимальним рівнем у структурі активів.

Додатковими заходами підвищення ефективності управління прибутком на ТОВ «Агроінвест» є підвищення цін на деякі види послуг, а саме:

1. Підвищення ціни за послуги лабораторії – аналіз зерна на вологість, сорність, наявність білку, клейковини. Планується підвищити вартість послуг в середньому на 90 грн/аналіз
2. Підвищення ціни за послуги зберігання зерна – на 40 грн/т за місяць.
3. Підвищення ціни за послуги газациї та дезінфекції зерна – до 10 грн/м²

Одним із заходів підвищення інших операційних доходів є підвищення ціни контракту оренди трьох складських приміщень.

Запропоновані заходи на підприємстві ТОВ «Агроінвест» дадуть можливість більш ефективно управляти фінансовими активами та коштами, підвищити прибутковість та конкурентоспроможність, збільшити обсяг виробництва і реалізації продукції, в кінцевому підсумку покращити фінансові результати господарської діяльності.

ВИСНОВКИ

1. Прибуток є найважливішим показником, який узагальнено характеризує виробничо-фінансову діяльність підприємства. В отриманому прибутку відображається виконання таких важливих якісних показників, як підвищення продуктивності праці, зниження собівартості та підвищення якості продукції, використання виробничих фондів. Прибуток є основним джерелом розширення основних і оборотних фондів, дієвим фактором, який стимулює (шляхом створення та використання фондів економічного стимулювання) до

досягнення якомога вищих показників виробництва, джерелом доходів Державного бюджету.

2. Доведено, що в умовах дії ринкових відносин, для прийняття управлінських рішень на рівні підприємства і розрахунку загальнодержавних статистичних показників важливого значення набуває інформація про фінансові результати. Важливість показника прибутку (збитку) для різних користувачів підтверджує об'єктивну потребу запровадження єдиних принципів, методологічних засад визнання доходів та витрат.
3. З метою підвищення ефективності управління прибутковістю підприємству необхідно систематично здійснювати аналіз формування, розподілу та використання прибутку. Результати аналізу фінансових результатів мають важливе значення не тільки для підприємства, а й для зовнішніх користувачів: фінансових органів, комерційних банків, податкових органів, акціонерів, власників, менеджерів тощо.
4. Для покращення управління оборотними активами застосовано розрахунковий механізм моделі EOQ засновано на мінімізації сукупних операційних витрат на закупівлю й утримання запасів на підприємстві. Виходячи з проведених розрахунків, розмір замовлення підприємством сировини становитиме в грошовому виразі 130 тис. грн. При цьому слід робити 9 таких замовлень. Використання даної моделі дозволяє підприємству забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції при мінімізації поточних витрат із обслуговування запасів.
5. На даних ТОВ «Агроінвест» проведено оцінку ефективності фінансування оборотних коштів підприємства на умовах надання ним комерційного кредиту своїм покупцям та фінансування за умови використання послуги факторингу. Використання факторингу для підприємства ТОВ «Агроінвест» буде мати ряд переваг, серед яких: отримання додаткового прибутку від збільшення обсягу продажу;

економія на витратах на банківське кредитування (витрати на оформлення кредиту та застави, проценти, витрати на мобілізацію коштів на погашення заборгованості за кредитом); економія за рахунок можливості купівлі товару у постачальників за більш вигідною ціною внаслідок можливості скорочення терміну оплати.

6. Додатково запропоновано підвищити ціни на ряд послуг. Зазначені заходи підвищать чистий прибуток на 199,62 тис.грн.. Запропоновано підвищення інших операційних доходів завдяки підвищенню ціни контракту оренди трьох складських приміщень. Зазначені заходи підвищать чистий прибуток на 52,8 тис.грн.

АНОТАЦІЯ

Іванов С.І. «Резерви та шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ТОВ «Агроінвест»)» Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»

(цифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою

«Економіка підприємства». –

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти аналізу формування прибутку на підприємстві. Автором розглянуто поняття прибутку та основи його формування на підприємстві, класифікацію видів прибутку на підприємстві та основні шляхи управління прибутком на промисловому підприємстві.

Проаналізовано господарську діяльність ТОВ «Агроінвест» за три роки по основним техніко-економічним показникам, проаналізовано показники прибутку на досліджуваному підприємстві, а також проведений факторний аналіз прибутку на підприємстві.

Розглянуто резерви підвищення прибутку на досліджуваному підприємстві. Запропоновано шляхи підвищення прибутку на досліджуваному підприємстві ТОВ «Агроінвест»: за рахунок управління дебіторською заборгованістю шляхом впровадження факторингу та за рахунок підвищення ціни на основні послуги підприємства.

Ключові слова: підприємство, валовий прибуток, рентабельність продукції, чистий прибуток, продуктивність праці.

ANNOTATION

Ivanov S. “Reserves and ways to increase company profits (for example, Agroinvest Ltd)

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.030504 «Business Economics»

(code and name of the specialty)

for the educational program « Business Economics». –

(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2019.

The paper considers theoretical aspects of the analysis of profit generation at the enterprise. The author considers the concept of profit and the basis of its formation in the enterprise, the classification of types of profits in the enterprise and the main ways of managing profits at an industrial enterprise.

The economic activity of "Agroinvest" LTD for three years has been analyzed on the main technical and economic indicators, the profit indicators on the investigated enterprise have been analyzed, as well as the factor analysis of profit in the enterprise.

The reserves of increase of profit on the investigated enterprise are considered. The ways of increase of profits on the investigated enterprise of Agroinvest Ltd are offered: through management of accounts receivable by means of introduction of factoring and at the expense of increase of the price for the basic services of the enterprise.

Key words: enterprise, gross profit, profitability of products, net profit, labor productivity.